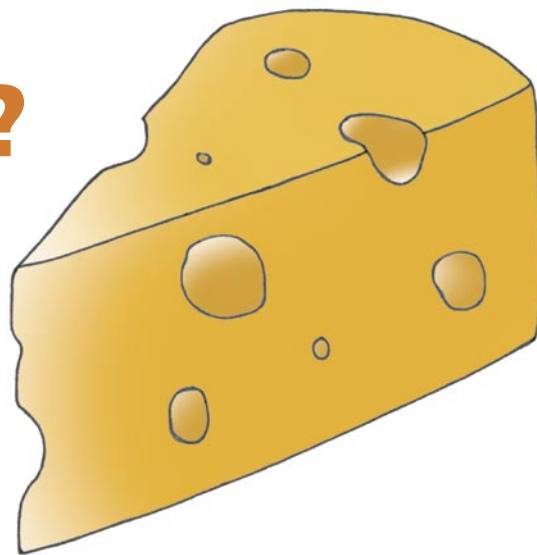

Vem snodde osten?

– Hur vi tacklar förändringar

Boken "Vem snodde osten" av Spencer Johnson har lästs av ett stort antal personer världen över.

"Vem snodde osten" handlar om mössen Sniff och Snabb samt pysslingarna Suck och Stön. Säkert känner du igen dig i antingen Sniff, Snabb, Suck eller Stön. Sniff är den som sniffar upp förändring snabbt. Snabb står för snabb handling. Suck lär sig att anpassa sig i tid när han äntligen ser att förändringen leder till något bättre. Stön däremot förnekar och motstår alla förändringar eftersom han fruktar att de kommer att leda till något sämre dvs. "inte värt att chansa mentaliteten".

Alla har vi emellertid något gemensamt dvs ett behov av att hitta rätt i labyrinten och att lyckas i förändringens tidevarv. Budskapet i boken är att vi idag behöver flexibla människor, som inte har bestämda åsikter om hur saker och ting ska skötas.

Nåväl här kommer historien...

Långt borta levde för länge sedan fyra varelser som sprang runt i en labyrint och letade efter Ost för att bli mätta och lyckliga. Två var mössen Sniff och Snabb. De andra var två pysslingar som var små som möss men som såg ut och uppförde sig som människor – Suck och Stön. Sniff och Snabb levde efter en enkel filosofi. De använde sina instinkter och sökte efter den goda Osten att gnaga på. Suck och Stön tänkte och reflekterade och letade efter en alldeles speciell Ost som skulle göra dem lyckligare. Vid Oststation C fanns massor av Ost och hade så funnits under lång tid. Detta gjorde att Suck och Stön blev slöa eftersom de tog för givet att Osten alltid skulle finnas där för dem. Suck och Stön betraktade också Osten vid Oststation C som "sin" ost. Tillsist blev Suck och Stön självgoda och arroganta, vilket gjorde att

de inte lade märke till vad som höll på att ske. En dag visade det sig att Osten var slut! För Sniff och Snabb var detta ingen katastrof. De tyngdes inte av några komplicerade idéer utan problemet och svaret för dem var mycket enkelt; nämligen situationen vid Oststation hade förändrats därför insåg de att de också måste ändra på sig. De var redan på jakt efter ny Ost.

Suck och Stön vältrade sig emellertid i sitt missnöje och pep "vem snodde Osten" och "det är inte rättvist"!

Hur kunde detta hända? Ingen hade ju förvarnat dem.

"Ju viktigare Osten är för dig, desto mer vill du hålla fast vid den"

Suck ville inte erkänna att något hade hänt utan blundade. Suck och Stön undrade var Sniff och Snabb var och om de visste något som de inte visste. Fast hur kunde de veta något, resonerade Suck och Stön. Sniff och Snabb är ju bara enkla möss. Vi är speciella, resonerade de. Suck och Stön spenderade massor av tid att klaga och tänka på sina rättigheter och på att de faktiskt borde kompenseras. Sniff och Snabb däremot var redan ute och letade efter ny Ost.

Tillsist insåg Suck att han måste göra något. Stön ville emellertid stanna på Oststation C. Utmaningen därute skrämde honom. Stön skrämde upp Suck som då också bestämde sig för att stanna och vänta. Den ologiska väntan tärde på psyket och de fick mardrömmar, men de fortsatte ändå dag efter dag att återvända till den tomma Oststationen. Tålamod eller?!

Stön var övertygad om att det bara var hårt arbete som krävdes. Ingenting hade egentligen förändrats utan någon hade säkert bara gömt Osten. De trodde att

den som snott Osten snart skulle lämna tillbaka den och snart skulle allt vara som vanligt igen. Till sist insåg Suck att Osten aldrig skulle lämnas tillbaka utan sa att Osten vid Oststation C var gårdagens Ost. Nu gäller det att hitta ny Ost. Stön strävade emot. Suck hade kommit till nya insikter – insikten om att saker och ting förändras och blir aldrig detsamma igen. Sådant är livet och det är bäst att gå vidare. Suck konstaterade:

"Om du inte förändras, riskerar du att utplånas"

De nya insikterna fyllde Suck med ny självkänsla och han undrade varför han inte hade börjat söka efter ny Ost tidigare? Rädsla kan ju faktiskt framtvunga handling. Suck tänkte:

"Vad skulle du göra om du inte var rädd?"

Det var ett tungt arbete för Suck i labyrinten och han gick vilse med jämna mellanrum. Han bestämde sig för att inte vänta så länge nästa gång innan han tog kontroll. Det är verkligen fel att blunda för förändringen. Suck förstod nu att Osten vid Oststation C inte bara hade försvunnit över natten utan den hade minskat utan att Suck velat inse det. Han hade inte heller velat inse att den Ost som var kvar var för gammal och faktiskt inte smakade bra. Suck tänkte:

"Lukta ofta på Osten så att du säkert vet när den börjar bli gammal."

Suck undrade ofta därute i labyrinten om Stön hade lämnat Oststation CI eller?

Han insåg också nu att de gånger hade mådde bäst var faktiskt när han befann sig i rörelse. Suck konstaterade:

"Den som börjar röra sig i en annan riktning hittar lättare ny Ost."

Nu insåg Suck att det var hans förmåga att släppa taget som nu gav näring åt hans inre. Han var inte längre rädd för det okända framför honom. Suck var helt plötsligt mer nöjd med tillvaron och tänkte:

"Den som lösgör sig från sin rädsla känner sig fri."

Han hade varit rädlans fånge. Nu var han fri! Äntligen kunde han tänka konstruktivt som vad han kunde vinna istället för vad han hade förlorat. Helt plötsligt skyttade han en Oststation med helt nya ostsorter som han inte hade provat förut. Han vågade prova alla och de smakade delikat.

"Ju snabbare du släpper taget om gammal Ost, desto fortare hittar du ny."

Det kändes stärkande att rädslan inte längre styrde honom. Suck förstod nu att förändringar sker med jämna mellanrum antingen man vill det eller ej.

Suck insåg att hans världsbild blivit förändrad nämligen att:

"Gamla sanningar leder inte till ny Ost."

Suck insåg att när man ändrar det som man tidigare bara trott på så sker också en förändring i det sätt man handlar på. Allt handlar om vilka val du gör – vad du väljer att tro på dvs:

"När man inser att man kan hitta och tycka om ny Ost, så ändrar man kurs."

Han önskade att han förutspått förändringen tidigare istället för att slösa tid på att förneka den även redan sedan den hade inträffat. Suck hade nu släppt det förgångna och börjat anpassa sig till nuet. Med full fart fortsatte han framåt. Helt plötsligt fick han syn på ett gigantiskt Ostförråd och där var också hans gamla vänner Sniff och Snabb. Suck upplevde nu att han hade börjat sin egen förändringsprocess när han kunde skratta åt sig själv och sina

egna misstag. Följande sammanfattning skrev Suck ned:

FÖRÄNDRING SKER – Någon snor Osten.

FÖRUTSE FÖRÄNDRINGEN – Förbered dig på att Osten kan försvinna.

ÖVERVAKA FÖRÄNDRINGEN – Lukta ofta på Osten så att du säkert vet när den börjar bli gammal.

ANPASSA DIG SNABBT TILL FÖRÄNDRINGEN – Ju snabbare du släpper taget om gammal Ost, desto fortare kan du hitta ny Ost att njuta av.

FÖRÄNDRING – Flytta med Osten.

TYCK OM FÖRÄNDRING – Njut av äventyret och smaken på den nya Osten.

VAR BEREDD PÅ ATT FÖRÄNDRAS SNABBT OCH NJUT AV DET OM OCH OM IGEN – Någon fortsätter att sno Osten...

Historien "Vem snodde Osten" har använts av företag, myndigheter, sjukhus, kyrkor och skolor över hela världen för att reflektera och förstå viktiga förändringsprocesser som är nödvändiga för överlevnad och utveckling.

Den som inte vill se förändringen i tid och göra något åt det kommer att upptäcka att tiden och skeendena har sprungit ifrån dem. Detta kan få förödande konsekvenser.

Frågan är om diverse aktörer inom döv/hörselområdet inte ens har lagt märker till att "någon redan har snott Osten"?

Frågan är i allra högsta grad aktuell avseende SPSM (Specialpedagogiska Skolmyndigheten) som i en redovisning av specialsolan skriver till Utbildningsdepartementet apropå timplanen "Ämnet drama bör också ses över för att belysa behovet av att ämnet även eventuellt skulle omfatta musik för vissa av specialskolans elever".

En skolform som idag säger sig representera såväl döva barn (med eller utan CI), hörselskadade och språkstörda barn tycks inte ha någon fördjupad kunskap om nämnda elevgrupps behov och den förnyad målgrupp döva barn vi har idag.

Ann-Charlotte Gyllenram

